

Se apropie Festivalul de Datini de la Sighet, eveniment ce ar trebui să fie emblematic pentru nordul Transilvaniei și care ar putea reprezenta cel mai important moment anual de glorie pentru municipiu.

Din păcate însă, nu prea este cazul... La pachet împreună cu concerte folk, pop sau rock (care cheltuie an de an grosul resurselor alocate), acesta a ajuns azi să facă concurență cu manifestări precum cea din Negrești-Oaș (cu invitați din străinătate și mai multe județe din țară), Târgu Lăpuș (cu o mie de colindători sosiți doar din satele vecine) ori Suceava (cu 10 mii de spectatori și 700 de performeri la ultima ediție), care sunt și mult mai bine mediatizate.

Până în 1989, Sighetul a găzduit unicul festival de Crăciun din țară, astfel că toată lumea venea aici, orașul gemând de lume. Podiumul a fost pierdut odată cu libertatea, an de an apărând tot mai multe festivaluri similare, uneori chiar în câte 2, 3 sau 5 localități din același județ.

Pentru a rămâne primii, sighetenii ar fi trebuit să acționeze grupat și profesional. De fapt s-a renunțat cu greu la tribuna oficială și la o parte a celorlalte balasturi comuniste. Prin eforturile recente ale Extensiei Universității „Babeș-Bolyai” s-au introdus punctele foto și de informare, ori decoruri precum gardul și poarta tradițională. Lăsând însă celelalte lucruri să decurgă de la sine, s-a ajuns la ceea ce vedem azi: o defilare scurtă și cam dezorganizată, aceleași colinde și scenete repetate la nesfârșit, prea puține costume, draci, cai și căruțe, spectaculozitate redusă...

La ultima ediție a festivalului sighetean au participat doar 30 de formații din Maramureș, alte patru județe din țară și din Slovacia și Serbia (dacă nici măcar orașele cu care e înfrățit Sighetul - din Polonia și Ucraina -, respectiv cele cu care duce tratative de înfrățire - din Italia și din Franța -, nu sunt în stare să vină o dată pe an să ne colinde, atunci acele înfrățiri chiar sunt degeaba!).

Cred că ar fi fost frumos ca printre participanții de anul trecut (dar și din anii dinainte) să se fi numărat și minoritarii etnici din Maramureș ori din alte părți: ucrainieni, maghiari, germani, evrei, sârbi, tătari sau rromi, fiecare în costume proprii. Dar, fost-au ei oare chemați? Deși s-a făcut (din nou) apel la spectatori să vină îmbrăcați în costume populare, solicitarea n-a avut efect. Da, au fost mulți turiști, dar trebuie spus că ei nu au venit pentru datinile prezentate la Festivalul de Datini de Iarnă „Marmăția”, ci pentru a-și petrece sărbătorile de iarnă din Maramureș, cu sau fără acest festival.

Mediatizarea a fost sub orice critică, astfel că practic, la nivel național, festivalul nici nu a existat, acesta apărând fugitiv doar la știrile Pro TV (vreme de 55 secunde, la calup în aceeași știre cu festivalul din Bacău), dar deloc pe TVR, Antene, România TV, Realitatea TV sau Digi 24, asta ca să nu mai vorbim despre CNN, Euronews, BBC, ZDF sau France 24!

În Sighet se crede că, începând din anul 2003, festivalul ar fi unul internațional, fiind plasat sub egida IOV World (Organizația Internațională a Folclorului). Ei bine, pe site-ul organizației (accesibil aici), nu apare nimic legat de Sighet, unde nu a venit nimeni de la IOV... Dealtfel, în

materie de manifestări, IOV este un organizator nesemnificativ, cel mai important actor pe această piață fiind Consiliul Internațional al Organizatorilor de Festivaluri de Folclor și Arte Populare (CIOFF, site-ul lor aici). Din România, pe lista CIOFF apar festivalurile de la Slobozia, Timișoara, Sibiu, Aiud, Tulcea, Pitești și Galați, ale căror ansambluri folclorice sunt membri ai rețelei amintite.

În branșă mai există încă o organizație puternică, FECC (Federația Europeană a Orașelor Carnaval, vezi site-ul lor aici). Din păcate însă, nici un festival românesc nu este membru al acestei federații. Ca în celelalte două cazuri de mai sus, nimeni nu poate deveni membru fără să solicite acest lucru...

Trebuie știut că având un profil specific, un corp uriaș de potențiali performeri și o tradiție veche de 45 de ani, un Festival de Datini de Iarnă sighetean bine organizat, ar fi fost la concurență la nivel european doar cu Surva - Festivalul Internațional al Jocurilor cu Măști din Pernik (Bulgaria), nicidecum cu modestele festivaluri românești...

Pernik vs. Sighet

Dacă este să comparăm cele două festivaluri, situația stă în felul următor:

- La Pernik s-a început în anul 1966 (organizându-se doar 23 de ediții), iar la Sighet în 1969 (cu 45 de ediții derulate până în prezent). Scor, 0-1 în favoarea românilor.

- Pernik are 80 mii loc., fiind situat la 20 km de capitala Bulgariei, Sofia. Sighetul are 37 mii loc. și este inima Maramureșului, renumită destinație turistică. Scorul rămâne egal.

- Pernik a fost mediatizat de Reuters, Euronews, Washington News, China News. Sighetul, de către presa locală. 1-1.

- Bulgarii s-au întins la ultima ediție pe trei zile, cu trei parade: două cu durata a câte cinci ore și una dedicată juniorilor, mai scurtă. Maramureșenilor le-au ajuns două zile și o unică paradă, lungă de o oră... 2-1.

- La Pernik au fost 6250 de participanți mascați, la noi, 6-700, cu tot cu colindători costumați în „civil”. 3-1.

- La Pernik au performat 94 de grupuri din toate zonele etnografice bulgărești, dar și din Serbia, Slovenia, Macedonia, Muntenegru, Grecia, Albania, Spania, Palestina, Aruba și Indonezia. La Sighet au sosit 30 de grupuri din Maramureș și din alte patru județe românești, din Serbia și Slovacia. 4-1.

- Ei au avut atelier de făcut măști, expoziție de caritate, parada măștilor pentru copii și tineri, expoziție de mâncare și băutură tradițională, concurs al celor mai frumoase dansuri și melodii, expoziție despre alte carnavaluri europene. Noi, un ciopor de oi, poartă tradițională, târg tradițional, punct foto, expo de pictură, artificii și concerte rock (scor egal, rămâne 4-1).

- La Pernik s-a organizat concurs pe patru categorii de vârstă și patru categorii artistice distincte. La Sighet, s-a mers la grămadă. 5-1.

- La ei a trebuit completat formularul de înscriere cu minim patru luni înainte de festival (verificându-se inclusiv numărul de vegetarieni din trupă, în vederea alegerii meniului). La noi vine practic oricine vrea, în ultima clipă, oricum. 6-1.

- Bulgarii au avut 100 de mii de spectatori, în frunte cu membrii corpului diplomatic acreditat la Sofia. Maramureșenii au avut câteva mii, iar pe post de VIP-uri au defilat Zamfir Ciceu și Lupu Rednic, în fiecare an la loc de cinste fiind doar efemerii politicieni români, nicidecum diplomații străini care pot aduce după ei turiștii și investitorii... 7-1.

- Ei au fost declarați „Capitală europeană a festivalurilor de Crăciun”. Noi, nu. 8-1.

-Pernik este membru deplin al FECC (vezi mai sus) și singurul oraș din Europa de Est prezent pe calendarul oficial al carnavalurilor de iarnă, fiind totodată în curs de includere pe lista patrimoniului imaterial UNESCO. Sighetul e „pe nicăieri, ca Vida Gheza”. 9-1. (Apropos, Bulgaria a înscris acum pe lista UNESCO și covorul popular, în timp ce Maramureșul a rămas pe dinafară cu covoarele, cămeșile, clopurile, cergile, horinca și unicele sale jocuri de măști, pentru că nu a fost cine să întocmească documentația. Oare, aude cineva de la Cultură?)

-Un grup folcloric din Pernik a câștigat medalia de aur la Campionatul European de Folclor din 2010. Așa e că nu știți că există așa ceva? Pentru că noi trăim tot pe vremea Colierului de aur și Discului de Argint de la Dijon, luate de Ansamblul „Mara” în 1976...10-1.

-Ei oferă ca premii măști de aur, argint și bronz. Noi, diplome de participare. 11-1.

-Carnavalul de la Pernik este organizat de primăria locală însă sub egida Ministerului bulgar al Culturii. De festivalul din Sighet se ocupă primarul și Consiliul Local, având ca parteneri unele instituții publice culturale și de învățământ locale. 12-1.

Privind cu optimism (!?) spre viitor

Revenind la întrebarea din titlu, răspunsul este rezervat. Probabil că se va putea, dacă se va accepta ideea ca festivalul să fie organizat de către o organizație, instituție ori companie selectată numai în urma unui concurs deschis tuturor și foarte bine mediatizat, pe baza unui calendar și buget precis și bine structurat, a unui plan de măsuri și management precum și a unui target clar, pe criterii transparente, vizibile și care să urmărească exclusiv performanța și calitatea artistică, spectaculozitatea și anvergura națională și internațională.

În caz că acest lucru nu se va petrece curând, rămâne doar o chestiune de timp până când Sighetul va fi surclasat definitiv de către un alt oraș românesc iubitor de datini de iarnă...

AUTOR ©**Teofil Ivanciuc**, decembrie 2014

SURSA: [Teofil Ivanciuc Blog](#)